

Titel: Kapitel 1

Citation: "Kapitel 1", i *1906/1907: Lovforslag*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r18-shoot-chptrd1e74/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: 1906/1907: Lovforslag

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

LVII.
Forslag til Lov
om
Rettens Pleje.

(Fremsat i Landstinget den 14. December 1906 af Justitsminister *Alberti*.)

Første Bog.

Domsmagten m. m.

Første Afsnit.

Domstolenes Ordning.

Kapitel 1.

Retterne.

§ 1.

De almindelige Domstole ere Højesteret, Landsretterne og Underretterne, samt Sø- og Handelsretten i København.
Rigsretten, Sessionerne, de gejstlige og militære Retter omfattes ikke af denne Lov.

§ 2.

Højesteret er øverste Domstol for hele Riget. Den har sit Sæde i København og bestaar af en Justitiarius og 12 andre Højesteretsdommere. Til at træde i Justitiarii Sted i paakommende Tilfælde beskikker Kongen en af Rettens Dommere.

I hver Sags Afgørelse ved Højesteret deltage, for saa vidt ikke andet særlig er bestemt, mindst 7 Dommere. Haves i nogen Sag ikke det fornødne Antal af Højesteretsdommere til Rådighed, kalder Justitiarius en eller flere Landsdommere til at deltage i Sagens Behandling.

§ 3.

Skriverforretningerne ved Højesteret samt Oppebørsel af og Regnskabsafreggelse for Retsafgifter forestaa af en Justitssekretær. Ved Skriverkontoret ansættes 3 Fuldmægtige og det øvrige fornødne Kontorpersonale. Højesterets Justitiarius træffer Bestemmelse om Forretningernes Fordeling.

§ 4.

Der skal være 2 Landsretter: Østre Landsret og Vestre Landsret, hver med samme Landomraade, som henholdsvis Landsoverretten i København og Landsoverretten i Viborg hidtil har haft.

Østre Landsret, der har sit Sæde i København, bestaar af en Justitiarius og indtil 16 andre Landsdommere; Vestre Landsret, der har sit Sæde i Viborg, bestaar af en Justitiarius og indtil 11 andre Landsdommere.

I Justitiarii Forfald træder i fornødent Fald det ældste tilstedeværende ordentlige Medlem af Retten i hans Sted.

§ 5.

Landsretternes Domsmyndighed omfatter dels Behandling og Paakendelse i første Instans af Retssager i det Omfang, som bestemmes ved Reglerne i denne Lov, dels Provelse i anden Instans af Underretternes Behandlinger og Afgørelser overensstemmende med de nævnte Regler. Endvidere kan Kære rejses for Landsretten over Underrettens Afgørelser vedrørende de i § 14 a.—d. ommeldte Forhold.

§ 6.

Hvor ikke andet er særlig bestemt i denne Lov, deltage i de enkelte Landsretssagers Behandling mindst 3 af Rettens Dommere. Sageres Fordeling mellem Dommene bestemmes af Justitiarius efter Forhandling med Rettens Medlemmer.

§ 7.

I de Straffesager, ved hvis Paadømmelse Nævninger medvirke, beklædes Formandspladsen af en af Kongen blandt Rettens Medlemmer dertil for et Tidsrum af 5 Aar ad Gangen beskikket Formand. Ved hver Landsret kan beskikkes 3 saadanne Formænd.

§ 8.

Er Formanden forhindret fra at fungere i de i foregaaende Paragraf omhandlede Sager, kan Landsrettens Justitiarius enten selv overtage dennes Hverv eller overdrage det til en anden af Rettens Dommere. I andre Sager beklædes Formandspladsen af Rettens Justitiarius eller, naar han ikke deltager i Behandlingen, af den efter Tjenestealder ældste af de 3 Dommere, af hvem Retten dannes.

§ 9.

Sø- og Handelsretten i København, der har at behandle Sø- og Handelssager, som i Henhold til denne Lovs Bestemmelser anlægges i København, samt de Straffesager, der efter de hidtil gældende Regler have hørt under Sø- og Handelsretten bestaar af en af Kongen beskikket Formand samt saa mange handelskyndige og søkyndige Medlemmer, som fastsættes ved kgl. Anordning.

De sø- og handelskyndige Medlemmer vælges paa den i Lov af 19. Februar 1861 § 3 angivne Maade og skulle have de i samme Lovs § 4 nævnte Egenskaber, ligesom Bestemmelserne i Lovens §§ 6 og 7 skulle gælde om dem.

Til at sætte Retten udkræves i Sager, der i Medfør af §§ 201—02 vilde høre under Landsretterne, Tilstedeværelsen af Formanden og 4 sø- eller handelskyndige Dommere. I Sager, der ifølge de nævnte Paragraffer vilde høre under Underretterne, beklædes Retten af Formanden og 2 sø- eller handelskyndige Dommere. Dog kan Retten beklædes af Formanden alene, naar der ikke er Spørgsmaal om Vidneførsel, Syn og Skøn, Afhøring af Parter, Parts Ed, Kendelse om omtvistede Punkter eller Domsforhandling. Ved Behandling af Straffesager samt, naar Søforklaringer eller Søforhør skulle optages, dannes Retten af Formanden og 2 søkyndige Medlemmer; dog kan Retten i Straffesager udenfor Domsbehandling beklædes af Formanden alene, for saa vidt der ikke til Brug under denne skal afhøres Vidner, ske Besigtigelse eller afgives Syn eller Skøn.

Ved Sø- og Handelsager forstås i denne Lov de borgelige Sager, i hvilke Følgkendskab til Søforhold eller til Handelsforhold skønnes at være af Betydning; og ved Afgørelsen heraf vil der være at tage særligt Hensyn til, om begge Parter ønske Sagen behandlet som Sø- og Handelsag.

I København blive Handlendes, Fabrikanters og Skibsrederes Konkursboer derhos at behandle af Sø- og Handelsretten under Ledelse af en af Kongen blandt Byrettens Medlemmer valgt Næstformand, som beskikkes til tillige at fungere i denne Egenskab. I hvert enkelt Bos Behandling deltager Næstformanden og 2 af de sø- eller handelskyndige Medlemmer.

Retten bestemmer selv den Omgang, hvorefter de sø- og handelskyndige Medlemmer skulle deltage i Rettens Møder og Boernes Behandling.

I Formandens Forfald træder i fornødent Fald Næstformanden i hans Sted. I Næstformandens Forfald træder Formanden i dennes Sted.

§ 10.

Oppebørsel af og Regnskabsafreggelse for Retsafgifter forestås ved hver Landsret af en Justitssekretær, der tillige er Retsskriver. Desuden ansættes der ved Landsretterne, foruden det i øvrigt fornødne Kontorpersonale, ved Østre Landsret 6, ved Vestre Landsret 3 Fuldmægtige. Landsrettens Justitarius træffer Bestemmelse om Forretningernes Fordeling.

Ved Sø- og Handelsretten indrettes et af Formanden ledet Skriverkontor, hvorved ansættes en Justitssekretær samt to Fuldmægtige foruden det øvrige fornødne Kontorpersonale.

§ 11.

Domsbehandling af alle Landsretssager i 1ste Instans, saavel borgelige Sager som Straffesager, foregaar dels paa det Sted, hvor Landsretten har sit Sæde, dels paa andre ved kongelig Anordning dertil fastsatte Steder i Landsretskredsen. I Anordningen bestemmes, hvilke Dele af Landsretskredsen, der skal henlægges til hvert af disse Tingsteder.

§ 12.

Landsretskredsene inddeles i Underretskredse. Disser Tal og Omraade forbliver som hidtil. Forandring i Omraadet kan ske ved kongelig Anordning.

§ 13.

Underrettens Virkekreds omfatter Behandling og Paakendelse af Retssager og Foretagelse af Retshandlinger i det Omfang, som bestemmes ved Reglerne i denne Lov

§ 14.

Til Underretternes Virkekreds henhører fremdeles udenfor den egentlige Retspleje:

- a. Tinglæsningsræsenet;
 - b. de Retsbetjentene ved Lov af 23. Januar 1862 angaaende Tiendevederlagets Berigtigelse paahvilende Forretninger;
 - c. Udmeldelse af Syns- og Skønsmænd udenfor Retsplejen, for saa vidt den ikke kan ske af Øvrigheden;
- samt udenfor Københavns Byrets Omraade:
- d. Notarialforretninger.

Notarialvæsenets Ordning i København fastsættes ved særlig Lov.

§ 15.

Københavns Byret, som udgør Underret for København, bestaar af en Justitiarius og indtil 20 andre Dommere. Af disse ere to Fogder og to Skifteforvaltere. Byretten deles i indtil 16 Afdelinger, som hver beklædes af en enkelt Dommer, der behandler og paakender de til Afdelingen henlagte Sager. Forretningernes Fordeling mellem Afdelingerne bestemmes af Justitiarius med Justitsministerens Billigelse. Justitiarius fordeler, efter Forhandling med Rettens øvrige Medlemmer, Afdelingerne imellem Medlemmerne. Naar det gøres fornødent, kan Justitiarius overdrage til et Medlem af Retten midlertidig eller i enkelte Sager tillige at udføre Forretninger i en anden Afdeling end den ham tildelte.

§ 16.

Til Københavns Byret hører et Skriverkontor samt et Pante- og Brevskriverkontor.

Skriverkontoret, hvorunder Skriverforretningerne ved Byrettens forskellige Afdelinger samt Oppebørsel af og Regnskabsaflæggelse for Retsafgifter vedrørende Domsager og Skiftevæsenet høre, forestaas af en Justitssekretær; der ansættes indtil 21 Fuldmægtige foruden det i øvrigt fornødne Kontorpersonale. Fogedforretninger og de til Skifteforvaltningen hørende Forretninger kunne, for saa vidt der ikke derved bliver Spørgsmaal om Afgørelse af Tvistigheder, efter Dommerens Bestemmelse udføres af en Fuldmægtig eller en anden dertil af Byrettens Justitiarius bemyndiget Person. To af Fuldmægtigene tillægges der under Benævnelsen Underfogder Bemyndigelse til paa eget Ansvar at afsige de under Fogedforretninger forefaldende Kendelser, saaledes at der med Hensyn til Paanke og Køre gælde de samme Regler som med Hensyn til vedkommende Dommere i Byretten, jfr. Kap. 50.

Pante- og Brevskriverkontoret, hvorunder Skøde- og Pantebøgernes Førelse hører, forestaas af en Pante- og Brevskriver, og der ansættes 4 Fuldmægtige foruden det i øvrigt fornødne Kontorpersonale. Beslutninger vedkommende Bøgernes Førelse kunne tages af Pante- og Brevskriveren eller en Fuldmægtig. Tinglæsninger og Aflæsninger foregaa ved de Afdelinger, som behandle borgerlige Domsager. Rettens Justitiarius fastsætter Fordelingen med Justitsministerens Billigelse.

Oppebørsel af og Regnskabsaflæggelse for Retsafgifter forestaas for Fogedforretningernes Vedkommende af Fogderne og for Pante- og Brevskriverforretningernes Vedkommende af Pante- og Brevskriveren.

§ 17.

Udenfor København bestaa Underretterne hver af en Dommer, der tillige er Retsskriver. De nuværende særskilte Retsskriverembeder forblive dog bestaaende indtil videre.

Til Forretningerne som Retsskriver henregnes:

- 1) Besørgelsen af de under Retten hørende Skriferforretninger og Udfærdigelser, derunder Udskrifter af Retsbøgerne;
- 2) Oppebørsel af Retsafgifter og Regnskabsafregning herfor;
- 3) Ekspedition af Dokumenter, der tinglæses eller aflæses, og Førelse af Skøde- og Pantebøgerne; og
- 4) Notarialforretninger.

Paa Underrettsdommerens Begæring kan der af Landsrettens Justitiarius meddeles dertil egnede Mænd (§ 46) Bemyndigelse til paa Dommerens Ansvar at udføre Fogedforretninger, de til Skifteforvaltningen hørende Forretninger eller Dele af samme samt Notarialforretninger. Bemyndigelse til at udføre nogen Del af de egentlige Dommerforretninger kan kun meddeles af Justitsministeren.

Med Hensyn til Udpantningers Foretagelse ved Sognefogden gælde Reglerne i Bogen om den borgerlige Retspleje Kapitel 51.

§ 18.

I Søsager samt i de Straffesager, der efter de hidtil gældende Regler have hørt under Soretterne, tiltrædes Underretten udenfor København af 2 søkyndige Mænd overensstemmende med Reglerne i Lov om Soretter af 12. April 1899 §§ 2, 3, 4 og 5, og saaledes at Retten kan beklædes af Formanden alene i de foran i § 9 angivne Tilfælde.

§ 19.

De hidtilværende Tingsteder for Underretterne udenfor København bevares indtil videre. Forandring heri kan træffes ved kongelig Anordning.

Dommeren skal have Bolig ved Kredens Tingsted (Hovedtingsted). Dog kan Justitsministeren tilstede Afrigelse herfra.

§ 20.

Sø- og Handelssager kunne behandles ved de for almindelige borgerlige Retsager dannede Retter, naar begge Parter ere enige herom.

Begæring om, at en Sag skal behandles som Sø- eller Handelssag, eller Indsigelse derimod skal fremsættes senest paa den første Tægtedag. Rettens Afgørelse af Spørgsmaal derom kan ikke medføre Afvisning af Sagen, men kun Henvielse af dens videre Behandling til den rette Domstol. Kærefristen er 3 Dage.

Sø- og Handelssager, der ellers vilde være at behandle udenfor København, kunne, naar Parterne ere enige herom, indbringes for Sø- og Handelsretten i København.

§ 21.

Regeringens Ret til at anordne ekstraordinære Retter vedbliver i sit nuværende Omfang. Saadanne Retter ville dog i alle Henseender i Sager, der falde under nærværende Lov, have i deres Fremgangsmaade at anvende denne Lovs Regler, saaledes at de uden dog at være bundne ved Bestemmelserne om Retskredsens Grænser fungere som Underret og Landsret og i alle Afgørelser staa under Kære og Anke umiddelbart til Højesteret.

Ligeledes kan Kongen *dels* i Sager, i hvilke der foreligger Sigtelse for Overtrædelse af den borgerlige Lovgivning, og tillige for Forhold, der vedrører Sigtedes Stilling som gejstlig Embedsmand, bestemme, at Sagen i sin Helhed skal undersøges og paakendes enten ved gejstlig eller ved borgerlig Ret, *dels* i Sager, hvorunder

Personer, af hvilke nogle henhøre under militære, andre under borgerlige Retter, sigtes for Delagtighed i samme forbryderske Forhold, bestemme, at Sagen i sin Helhed skal undersøges og paakendes ved borgerlig Ret. I disse Tilfælde kan Kongen tilførdne de borgerlige Retter, til hvilke Sagens Undersøgelse og Paakendelse henvises, samt de borgerlige Domstole, hvem Paakendelsen i Tilfælde af Anke tilkommer, hver tvende henholdsvis gejstlige eller militære Medlemmer som Dommere.

§ 22.

Underretsdommerne udenfor København vedblive, indtil anden Bestemmelse træffes ved Lov, foruden deres Dommergerning at varetage samtlige de til Retsbetjentene efter den hidtil værende Ordning henlagte administrative Forretninger.

I Underretskredse, hvor Folketallet efter sidste Folketælling overstiger 40,000 Indbyggere, ansættes dog en særlig Dommer, til hvilken henlægges de Dommeren og Skriveren ved Underretterne paahvilende Forretninger vedrørende Strafferetsplejen og den borgerlige Retspleje, og en særlig Politimester, til hvilken de nævnte administrative Forretninger henlægges. I Underretskredse, hvor Folketallet efter sidste Folketælling overstiger 70,000 Indbyggere, ansættes 2 særlige Dommere foruden en Politimester; Forretningernes Fordeling mellem Dommerne fastsættes ved kongelig Anordning.

*Kapitel 2.***Retsmøder.**

§ 23.

Højesteret holder Møde til de samme Tider, som hidtil har været brugeligt, men Retten kan bestemme saadanne Forandringer heri, som den maatte anse for hensigtsmæssige, hvorom det fornødne bliver at bekendtgøre i Lovtidenden.

Beslutninger af Retten, som gaa ud paa i Henhold til Reglerne i denne Lov at tilstede Afrigelser fra de almindelige processuelle Regler, ere ikke bundne til de foreskrevne eller vedtagne Mødetider.

§ 24.

Til Domsbehandling af Retsager i 1ste Instans, saavel borgerlige Sager som Straffesager, afholdes regelmæssigt Ting af Østre Landsret i Løbet af hver Maaned i København, og i øvrigt af hver Landsret mindst en Gang i Løbet af hver 3 Maaneder paa hvert af Tingstederne udenfor København.

Tiden for de ovennævnte regelmæssige Tings Begyndelse bestemmes for hvert Fjerdingaar af Landsrettens Justitiarius og bringes til almindelig Kundskab.

Over de Sager, som skulle foretages paa et Ting, forfatter Landsrettens Kontor en Fortegnelse, i hvilken Sagerne — borgerlige Sager for sig, Nævningsager for sig og andre Straffesager for sig — opføres i den Orden, i hvilken de formenes at burde foretages, med Angivelse af den Tid, paa hvilken hver Sag paaregnes at ville kunne komme for. Denne Fortegnelse forelægges betimeligt Rettens Formand til Godkendelse. Naar Fortegnelsen, efter Omstændighederne med de Ændringer, som Formanden maatte have bestemt, er godkendt af ham, bekendtgør Retsskriveren ved Opslag paa Tingstedet en overensstemmende hermed affattet Retsliste. Senere Forandringer eller Tillæg indføres paa Retslisten, saa snart de ere godkendte af Formanden.

Overordentlige Ting til Domsbehandling af Straffesager, under hvilke Sigtede er fængslet, afholdes saavel paa Rettens Hovedtingsted som paa dens andre Tingsteder efter de af Justitsministeren ved Anordning fastsatte Regler.